

Het vermarkten van CO₂ emissiereducties uit Nederlandse bosprojecten

Discussie notitie

Jos Cozijnsen (Emissierechten.nl)
Hans Warmenhoven

10 juni 2013

Colofon

Jos Cozijnsen, Hans Warmenhoven, 2013
Het vermarkten van CO₂ emissiereducties uit Nederlandse bosprojecten.
De Gemeynt Coöperatie U.A., Klarenbeek. Pb2013-003

De Gemeynt Coöperatie u.a.
Elsbosweg 53
7381 BJ Klarenbeek
T 055 301 26 92
www.gemeynt.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	De vrijwillige CO₂ markt, de huidige praktijk	4
	2.1 Het genereren van CO₂ credits in Nederland	4
	2.2 De discussie met betrekking tot double counting	5
3	Ervaringen in het buitenland.....	7
	3.1 Het Verenigd Koninkrijk	7
	3.2 Japan	8
	3.3. Overwegingen	9
4	Vermarkten van credits in Nederland.....	10

1 Inleiding

Het Nationaal Groenfonds beheert al sinds 2001 het Bosklimaatfonds, met een eerste financiële inleg en steun van het toenmalige ministerie van LNV. Vanuit de bossen die op basis van dit fonds zijn ontwikkeld kunnen "carbon credits" worden gegenereerd die zouden kunnen worden verkocht op de vrijwillige markt. Momenteel worden de emissiereducties gecertificeerd op basis van het CarbonFix schema¹, gecertificeerd door Control Union. De mogelijkheden om deze emissiereducties te vermarkten blijken in de praktijk tot nog toe echter gering omdat ze niet inzetbaar zijn als compensatie van de eigen emissies.

Binnen de randvoorwaarden zoals die zijn gecreëerd door de Nederlandse overheid zijn er geen mogelijkheden om deze reducties gecertificeerd te krijgen binnen de Kyoto regels. De meest gebruikte certificatieschema's voor de vrijwillige markt zoals de Voluntary Carbon Standard (VCS) en de Gold Standard stellen aanvullende eisen² waar men in Nederland niet aan wil voldoen zodat certificatie op basis van dit soort "hoogwaardigere" schema's niet mogelijk is. Als gevolg van deze beperkingen is het nu heel lastig de geproduceerde emissiereducties uit bos te verkopen waardoor een mogelijke financieringsbron voor dit soort projecten niet benut kan worden. Dit terwijl er wel echt reducties gegenereerd worden.

Samenvattend maken de volgende aspecten de verkoop van de Groenfonds carbon fix credits momenteel lastig en minder rendabel:

- de opbrengst CO₂-opslag per hectare is relatief laag, omdat er conservatieve bepalingsmethodieken moeten worden gebruikt;
- de waarde van de credits is laag omdat ze in tegenstelling tot standaard credits binnen de vrijwillige markt niet inzetbaar zijn ter compensatie van emissies;
- de CO₂-prijs op de gehele vrijwillige CO₂ markt is laag;
- de certificerings-kosten zijn in verhouding tot de bovenstaande aspecten erg hoog.

In deze rapportage wordt op dit vraagstuk ingegaan, met name op het tweede punt zoals hier boven beschreven, en worden oplossingsrichtingen aangegeven die het wel mogelijk zouden maken om de geproduceerde credits als financieringsbron voor bosontwikkeling in te gaan zetten.

In het volgende hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de algemene theorie over de productie van CO₂ emissiereducties uit bos en hoe er omgegaan wordt met het risico van double counting binnen verschillende certificatie schema's. In hoofdstuk drie wordt gekeken naar de werkwijze in het VK en Japan als het gaat om CO₂ credits uit bosprojecten. In het laatste hoofdstuk worden twee oplossingsrichtingen aangegeven op basis waarvan het beter mogelijk zou worden om de CO₂ credits die in de Nederlandse bosbouw worden geproduceerd te verkopen.

¹ Het CarbonFix schema is overgenomen door de Gold Standard organisatie die met betrekking tot de bosprojecten zoals die van het Groenfonds de zelfde standaarden zullen hanteren als CarbonFix deed.

² Om in aanmerking te komen voor dit soort credits zou de Nederlandse overheid een gelijke hoeveelheid nationale credits (AAU's, assigned allowance units) in moeten leveren.

2 De vrijwillige CO₂ markt, de huidige praktijk

2.1 Het genereren van CO₂ credits in Nederland

Op mondiale schaal bestaat er een levendige handel in CO₂ credits. Daarbij wordt er een onderscheid gemaakt tussen twee markten:

- de compliance markt, dat zijn markten waarbinnen de deelnemers wettelijk verplicht zijn om aan bepaalde emissie eisen te voldoen. Twee belangrijke voorbeelden zijn de markt die gereguleerd is door de UNFCCC en waarbinnen staten moeten voldoen aan hun emissieverplichtingen zoals vastgelegd in VN verdragen en het Europese emissiehandelssysteem voor de grote industrie. Binnen de compliance markt wordt naast allowances gehandeld in CDM en JI credits die door de UNFCCC geregistreerd zijn.
- De vrijwillige markt, hierin kunnen alle partijen participeren. Verkopers zijn partijen die binnen een project emissiereducties hebben gegenereerd en die hebben laten certificeren. Kopers zijn over het algemeen partijen die hun eigen emissies willen compenseren in het kader van het eigen duurzaamheidsbeleid.

Binnen de vrijwillige markt worden er vele verschillende certificatieschema's gehanteerd. De twee belangrijkste en ook breed geaccepteerde schema's zijn de Gold Standard en de VCS (Voluntary Carbon Standard). Als het gaat om het creëren van credits in landen zoals Nederland die ook zelf een emissieplafond hebben in het kader van het Kyoto verdrag eisen beide certificatieschema's dat voordat er credits uitgegeven worden voor een project het land waarin het project wordt uitgevoerd een zelfde hoeveelheid emissierechten (AAU's, assigned emission units) inlevert. Dit om te voorkomen dat het betreffende project zowel een bijdrage levert aan het realiseren van het nationale CO₂ plafond als aan het compenseren van emissies elders. Van deze regel kan als het gaat om bosprojecten die emissiereducties opleveren worden afgeweken indien het betreffende land de ontwikkeling van bos niet mee neemt in de eigen CO₂ monitoring rapportage.

In de Nederlandse situatie wordt bosontwikkeling wel meegenomen in de nationale CO₂ monitoringsrapportage en wil de overheid geen AAU's inleveren om er voor te zorgen dat een bosontwikkelingsproject Gold Standard of VCS credits kan verkrijgen. Certificatie op basis van het CarbonFix schema is wel mogelijk omdat daar de eis wordt gesteld dat bij verkoop wordt aangegeven dat de credits niet ingezet mogen worden ter compensatie van andere emissies maar dat de kopers met de aankoop van de credits een bijdrage leveren aan de realisatie van de Nederlandse Kyoto verplichtingen en aan de ontwikkeling van bos in Nederland. Dit betekent dat kopers van deze credits niet mogen verklaren dat ze op basis van deze credits hun emissies hebben gecompenseerd. Een claim in die richting op basis van CarbonFix certificaten zal ook niet door een accountant geaccepteerd worden.

2.2 De discussie met betrekking tot double counting

De eis dat het land van herkomst AAU's moet inleveren is ingesteld om te voorkomen dat er double counting plaatsvindt, onder double counting wordt verstaan dat één reductie door meerdere partijen wordt benut. Er bestaat bij de bij de beheerders van certificatieschema's wel een discussie over double counting. Gold standard is de eigen regels wat dit betreft aan het herzien. In een recente policy brief³ van VCS over dit onderwerp wordt onderscheid gemaakt tussen drie verschillende vormen van double counting. Deze worden onderstaand toegelicht.

Double monetization	Hiervan is sprake als er vanuit een project in een land met een CO ₂ plafond CO ₂ credits worden gegenereerd die worden verkocht aan een partij die daarmee de eigen emissies compenseert terwijl het betreffende land door het project ook de eigen emissies ziet dalen waardoor men onder het eigen plafond blijft en AAU's kan verkopen aan een tweede land die daarmee de eigen over emissie compenseert. In dit geval worden de reducties dubbel benut, ten eerste door het bedrijf dat de eigen emissies compenseert en ten tweede door het land dat daarmee de eigen emissies ziet dalen.
Double Selling	Hiervan is er sprake als de credits vanuit één project twee keer worden verkocht of wanneer één project twee keer gecertificeerd wordt vanuit verschillende certificatie schema's.
Double claiming	Hiervan is sprake als er vanuit een project in een land met een eigen CO ₂ plafond credits worden gegenereerd die worden geclaimd door een bedrijf om de eigen emissies op vrijwillige basis te compenseren. Binnen het betreffende land dalen door het project de emissies waardoor men minder inspanningen hoeft te verrichten om onder het eigen plafond te blijven. De reductie wordt dus dubbel benut, ten eerste door het bedrijf dat een klimaatneutraliteit claimt en ten tweede door het land dat lagere emissies claimt.

³ VCS Policy Rules, Double Counting: Clarification of Rules, 1 february 2012.

Bij double selling is het probleem duidelijk. Dit is in de praktijk ook goed oplosbaar binnen de regels die nu gehanteerd worden met name door de registratie van credits goed te regelen. De verschillen tussen double monetization en double claiming zijn lastig. Het verschil zit hem in de manier waarop de credits gebruikt worden. Als de gekochte credits gebruikt worden als een middel om de eigen emissies binnen een handelssysteem te compenseren is er sprake van double

monetization omdat deze reducties ook al bijdragen aan de nationale emissieboekhouding van het donorland. Als de credits gebruikt worden voor het op vrijwillige basis compenseren van eigen emissies is er sprake van dubbel claiming. De koper compenseert de eigen emissies maar die compensatie wordt niet meegerekend in de nationale CO₂ monitoring van het betreffende land er treedt dus geen double counting op. Bij double claiming stelt ook VCS daarom dat er vanuit milieuopectiek geen probleem is. VCS stelt uiteindelijk echter dat men als verificateur nooit kan weten hoe credits gebruikt gaan worden. Men gaat dus uit van een potentiële situatie van dubbel monetization en geeft dus pas credits uit als er door het donor land AAU's zijn ingeleverd, ook als er feitelijk alleen maar sprake is van double claiming. Hoewel dit vanuit de verificateur een begrijpelijke handelswijze is leidt het voor de vrijwillige markt wel tot een vreemde situatie, zie tekstblok.

De Nederlandse overheid heeft tot op heden aangegeven geen AAU's te willen inleveren voor credits die in Nederland gegenereerd worden. Aan de ene kant is dat vreemd want de emissiereducties worden door derden gefinancierd en zijn dus niet meegenomen in de nationale plannen waarmee Nederland toewerkt naar een emissie onder het afgesproken plafond. Het zijn dus meevallers voor de overheid waar men geen rekening mee heeft gehouden en die men dus ook af zou kunnen dragen aan de partijen die daarvoor zorg gedragen hebben. Aan de andere kant is het wel begrijpelijk om twee redenen:

- Omdat de nationale monitoringsmethodiek niet overeenkomt met de berekeningsmethodiek die gehanteerd wordt bij het uitgeven van credits is het mogelijk dat men gedwongen zou worden om meer AAU's in te leveren dan men in de nationale monitoring aan emissiereducties terug krijgt;

Boekhoudkundige consequenties

Stel de totale nationale emissie van Nederland is 100 Mton en de Kyoto verplichting is om de emissie terug te brengen naar 90 Mton. Er wordt een bosproject gerealiseerd die een emissiereductie oplevert van 10 Mton met als gevolg dat de nationale emissies dalen tot 90 Mton. Deze reductie wordt verkocht aan een autoleasebedrijf, dat daarmee de autokilometers van al haar klanten compenseert. Het eindresultaat is als het gaat om de mate waarin Nederland voldoet aan de Kyoto verplichting afhankelijk van het soort credits dat gebruikt wordt:

- a. Als het bosproject VCS credits zou genereren en Nederland dus een corresponderende hoeveelheid AAU's zou gaan inleveren zou het eindresultaat zijn dat de emissieruimte van Nederland na inlevering AAU's 80 Mton wordt. De geregistreerde emissies blijven echter 90 want de vrijwillige compensatie van het autoleasebedrijf wordt niet mee gerekend in de nationale CO₂ monitoring. Nederland moet dus aanvullende maatregelen nemen omdat de reducties boekhoudkundig verloren zijn geraakt.
- b. Als het bosproject Carbonfix credits zou genereren en er dus geen AAU's ingeleverd hoeven te worden wordt het eindresultaat dat Nederland een emissie heeft van 90 Mton en ook een emissieruimte heeft van 90 Mton en dus geen aanvullende maatregelen hoeft te nemen.

Stel nu dat Nederland zou besluiten om het verkeer ook onder een CO₂ emissieplafon te brengen en de mogelijkheid zou creëren om autokilometers met credits te compenseren. Dan zou een andere situatie ontstaan:

- c. Het bosproject creëert in dit geval officiële credits en Nederland moet dus AAU's inleveren waardoor de eigen emissieruimte van Nederland daalt naar 80 Mton. De werkelijke emissies zijn 90 Mton maar omdat het autoleasebedrijf voor 10 Mton aan certificaten inlevert wordt deze over emissie gecompenseerd en hoeft Nederland geen extra maatregelen uit te voeren.

De conclusie is dat als men in de vrijwillige markt gebruik wil maken van hoogwaardige credits dat men dan emissiereducties "kwijt" raakt terwijl dat in een verplichte markt niet zo is.

- Omdat daarmee de reducties helemaal verloren zouden gaan omdat er voor de reducties AAU's worden ingeleverd terwijl de credits die benut worden om op vrijwillige basis emissies te compenseren op geen enkele wijze terugkomen in de CO₂ boekhouding (zie ook tekstvak).

3 Ervaringen in het buitenland

3.1 Het Verenigd Koninkrijk

In het VK is een hele andere benadering gekozen dan totnogtoe in Nederland. De CO₂-vastlegging in bos draagt in het VK bij aan haar CO₂ -doelstelling en de regering heeft een doelstelling gesteld voor de groei van bosareaal. De regering steunt een vrijwillige standaard die tot certificering van de vastlegging van CO₂ in bos kan leiden. Dat is de zgn Woodland Carbon Code group validation scheme⁴ terwijl ook gekeken wordt naar duurzaam bosbeheer UK Forestry Standard (UKFS)⁵ incl 'Climate Change Guidelines'⁶.

In het VK mogen deze credits sinds een aantal jaren volgens de formele overheidsrichtlijnen voor CO₂ monitoring worden benut als compensatie van de eigen emissies en dus bijdragen aan de klimaatneutraliteit van de bedrijfsvoering⁷.

Het VK neemt ontbossing, bebossing en bosmanagement mee voor haar CO₂ -doelstelling. De emissies in deze sector zijn sinds 1990 van 4Mt CO₂ -emissie, naar -3Mt reductie gegaan, m.n. door bosmanagement; de reductie neemt de laatste jaren iets af⁸.

Boseigenaren of projectpartners kunnen dan de vrijwillige CO₂ -credits verkopen aan bedrijven of personen die hun CO₂ -emissies hiermee willen compenseren. Het belangrijkste issue is in de VK niet zozeer of credits voor bosbouw wel verkocht mogen worden maar of het additioneel is (zijn credits nodig voor bosbouw), of het behouden blijft (bos moet 100 jaar blijven staan en er moet minimaal 10 jaar worden geverifieerd, en of de vastlegging wel echt heeft plaatsgehadt). Het VK kent veel 'carbon cowboys' waar voor wordt gewaarschuwd ('scams and swindles')⁹. Daarom is er een register voor vastlegging van CO₂-credits¹⁰ en hebben handelaren een goedkeuring nodig van Financial Services and Markets Act 2000 ('protect yourself').

Het betalen voor vastlegging van CO₂ in bos is populair in het VK. Maar men is er duidelijk: de credits blijven in het VK. Onderstaand het voorbehoud dat wordt gehanteerd voor deze credits dat sterk lijkt op het voorbehoud dat wordt gehanteerd door Carbon Fix. In het VK mag men deze credits dus ondanks dit voorbehoud wel benutten om eigen emissies te compenseren.

⁴ <http://www.forestry.gov.uk/carboncode>

⁵ <http://www.forestry.gov.uk/forestry/INFD-8BVECX>

⁶ <http://www.forestry.gov.uk/forestry/infd-8bvevv>

⁷ <http://www.forestry.gov.uk/forestry/infd-8j3r2h>

⁸ http://naei.defra.gov.uk/reports/reports?report_id=747

⁹ http://www.fsa.gov.uk/consumerinformation/scamsandswindles/investment_scams/carbon_credit/what-to-consider

¹⁰ <http://www.forestry.gov.uk/website/carbonregistry.nsf/mainlist>

"Carbon sequestration resulting from projects certified to the Woodland Carbon Code will, in common with other woodland creation, contribute directly to the UK's national targets for reducing emissions of greenhouse gases. The Woodland Carbon Code does not provide a route to conformance with regulatory carbon 'offsetting' schemes (e.g. the Carbon Reduction Scheme or EU Emissions Trading System) or the generation of internationally tradable carbon credits linked to either the compliance or voluntary markets." `

Forest Commission, Forests and climate Change, 2011¹¹.

Totnogtoe zijn er 105 projecten geregistreerd onder de Woodland Carbon met een oppervlakte van 3.600 ha en naar verwachting 1,8 MT CO₂ -vastlegging. Van deze projecten zijn er 36 gevalideerd met een oppervlakte van 1.500 ha (0,7 Mton CO₂ vastlegging).

3.2 Japan

In Japan is de vrijwillige CO₂ -markt al jaren groot door o.a. het grote bewustzijn rond het klimaatprobleem (Kyoto Protocol. 1997) en doordat bedrijven vanuit CSR CO₂ -projecten willen doen. Er is ook het bewustzijn dat het beter is om in eigen land reducties te creëren dan Kyoto-credits uit het buitenland te gebruiken. Daarom heeft het ministerie van milieu in 2008 diverse initiatieven voor domestic offsets genomen. En er is een semi-verplichte CO₂ -markt, waarbij bedrijven vrijwillige projecten als mogelijkheid zien om aan de klimaataanpak bij te dragen, zonder dat het verplichtingen oplevert: Domestic Credit Programme (J-CDM) en het Keidanren Voluntary Action Program.

Er zijn in Japan diverse CO₂ -credit programma's en locale en regionale initiatieven. De belangrijkste die ook boscredits meeneemt is J-VER (vanaf april 2013 J-Credit Scheme). Men neemt bosmanagement, duurzame bosbouw en bebossing mee. Het ministerie heeft berekend dat 3% van de Kyoto-doelstelling van 6% via CO₂ -vastlegging in bos plaats zou kunnen vinden.

Voorbeeld: Een groot industrieel bedrijf, Mitsui heeft 44.000 ha bos en wil daar via J-VER meer CO₂ in vastleggen. met de verkochte CO₂ -credits betaalt men weer bebossing. In 2010 bijv. 6000 tCO₂.¹² De CO₂ -vastleggingsticker staat vandaag op 65.000 tCO₂.¹³

Door de toevloed van programma's heeft het ministerie voor milieu richtlijnen opgesteld: Guidelines for Offsetting (februari 2008), waarin men ISO 14064 volgt. En men heeft het Certification Center on Climate Change Japan (CCCJ) opgericht: zij hanteren een carbon registry en faciliteren daardoor de handel in credits. De credits worden in Japan o.a. gebruikt om te komen tot klimaatneutrale producten en organisaties. Die producten en organisaties worden zelf klimaatneutraal en 'betalen' als het ware mee aan de totale CO₂-reductie in Japan. Tot slot is er het Japan Carbon Offset Forum (J-COF)¹⁴. dat voorlichting geeft en transparantie en betrouwbaarheid rond offsetting moet bevorderen. In 2009 schatte men het potentieel op 800 projecten.

¹¹ <http://www.forestry.gov.uk/forestry/infd-8bvev>

¹² http://www.mitsui.com/jp/en/release/2011/1193716_1803.html

¹³ <http://www.mitsui.com/jp/en/csr/contribution/forest/index.html>

¹⁴ <http://www.j-cof.go.jp/e/>

In 2011 waren er 100 offset projecten aangemeld en 35 gecertificeerd tot 40,000 ton CO₂. Tweederde van de projecten betreft bos¹⁵. Een artikel uit 2012 van de University of Tokyo Chiba Forest¹⁶ beschrijft dat J-VER het betrouwbaarste offset-schema in Japan is, gesteund door het ministerie, maar dat dat veel werk en kosten met zich meebrengt. Het geeft aan dat er inmiddels 60 projecten zijn gecertificeerd en dat er o.a. 100.000 ton CO₂ via bosprojecten is vastgelegd. Men geeft ook aan dat de offset markt door de ramp in Fukushima stil is komen te liggen. De regering van Japan heroverweegt op dit moment haar klimaatdoelstelling voor 2020 en geeft aan dat het Kyoto-doel voor 2012 waarschijnlijk niet gehaald is.

In Japan speelt de overheid een zeer bepalende rol; men heeft de CO₂ -credits echt nodig voor de eigen doelstelling. Bedrijven zijn actief en dan met name in de bos-projecten zelf maar niet in de handel. Voor Nederland is dit model, dat juist CO₂ -credits wil verzilveren, minder interessant

3.3. Overwegingen

Duidelijk is dat zowel in het VK als in Japan de overheid sterk betrokken is bij het stimuleren van CO₂-vastlegging door bos. In beide landen draagt de vastlegging in bos dan ook voor een belangrijk deel bij aan de CO₂-doelstelling.

In beide landen is sterk ingezet op robuuste standaarden en regels voor transparantie.

- In het VK is dat op een marktconforme manier gegaan in samenwerking met marktpartijen en een belangrijke rol van bos en landbouw-organisaties; hier is veel interesse in de handel in certificaten.
- In Japan lijkt dat een meer bureaucratisch proces te zijn en gaat het meer om de prestatie dan om de doorverkoop en zijn er minder groene organisaties maar zijn het juist de industrie en de steden die een belangrijke rol spelen.

In Nederland is de betrokkenheid van de overheid minder prominent. De bos- of landeigenaar krijgt als projectontwikkelaar de CO₂ -certificaten niet zelf in handen en het is voor hem niet duidelijk in hoeverre het project ook nodig is voor de nationale CO₂ -doelstelling. Daardoor ontstaat bij bedrijven het beeld dat de overheid juist terughoudend is bij het gebruiken van bosaanplant voor CO₂ -reductie en het niet meetelt voor de CO₂-doelstelling.

In Nederland is dus duidelijk voor een andere opzet gekozen. Er is als het ware een partij tussen de markt en de overheid geschoven, het Groenfonds. Maar dat heeft onder andere als effect gehad dat de CO₂ -reductie niet bij de bos- en landeigenaren op het netvlies staat. En voor de eventueel kopende bedrijven ook niet. Het is eerder zo dat kopers vanuit MVO-overwegingen geïnteresseerd zijn om bebossing te financieren niet vanuit het CO₂ effect.

¹⁵ http://www.env.go.jp/en/earth/ets/mkt_mech/j-ver_scheme.pdf

¹⁶ <http://repository.dl.itc.u-tokyo.ac.jp/dspace/bitstream/2261/51963/1/esrh127001.pdf>

4 Vermarkten van credits in Nederland

Zoals beschreven in hoofdstuk twee kunnen bosprojecten in Nederland nu geen credits verkrijgen, die ingezet kunnen worden om op vrijwillige basis emissiereducties te compenseren, omdat de Nederlandse overheid geen AAU's wil inleveren hetgeen wel nodig is voor de VCS- en Gold Standard certificatie. Als gevolg daarvan hebben de credits die geproduceerd worden binnen bosprojecten een zeer geringe financiële waarde en zijn ook heel moeilijk verkoopbaar. Om dit probleem op te lossen is het van belang dat er credits kunnen worden gegenereerd die wel inzetbaar zijn om emissie te compenseren en die ook een positieve status hebben binnen Nederland. Er dienen zich een aantal oplossingsrichtingen aan die het mogelijk maken de CO₂ waarde van de bosaanplant werkelijk te gaan vermarkten:

- De Nederlandse overheid gaat daadwerkelijk AAU's inleveren zodat er standaard Gold Standard of VCS credits uitgegeven kunnen worden die meer waarde op de markt krijgen. In theorie is dit mogelijk maar zoals eerder beschreven voor de overheid helemaal niet aantrekkelijk als het gaat om credits voor de vrijwillige markt¹⁷.
- Met de Gold Standard organisatie wordt een discussie aangegaan om te zorgen dat de credits zoals die worden uitgegeven voor het soort project van het Groenfonds een ander voorbehoud krijgen zodanig dat de credits door accountants wel geaccepteerd zouden worden als vrijwillige binnenlandse compensatie van CO₂ emissie. Het zou dan kunnen gaan om een volgende soort voorbehoud: *deze credits zijn alleen inzetbaar voor de vrijwillige compensatie van CO₂ emissies die niet vallen onder een emissiehandelssysteem zoals het EU-ETS door bedrijven en overheden in Nederland*. Gecontroleerd zou moeten worden of zo'n soort voorbehoud voor de accountants voldoende zou zijn om deze credits te accepteren als vrijwillige compensatie voor de eigen emissies.
- Binnen Nederland wordt door de overheid net als in het VK erkend dat CO₂ -vastlegging in bos bijdraagt aan de klimaatdoelstelling en dat bedrijven CO₂ -certificaten kunnen afnemen om de eigen emissies te compenseren. Tevens zou de overheid de markt voor deze credits dan moeten gaan ondersteunen door op de een of andere manier een toezichthoudende rol te vervullen. Daarbij zou ook een koppeling gelegd kunnen worden met andere waarden die gecreëerd worden door natuurontwikkeling zoals biodiversiteitscredits die ingezet kunnen worden door bedrijven om de inpakt op biodiversiteit te compenseren.

Voor al deze oplossingsrichtingen geldt dat het van belang is dat de overheid een minder terughoudende positie in neemt. Door een actievere en meer ondersteunende rol van de overheid kan het vertrouwen in credits uit Nederlandse bossen toenemen en zal dus ook de bereidheid om hierin te investeren groter worden. De werkwijze in het VK is wat dit betreft een goed voorbeeld.

¹⁷ Bij wijze van proef en op vrijwillige basis gaat de Nederlandse overheid wel experimenteren met dit soort domestic offsets.